

DISPOSICIONS

DEPARTAMENT DE LA PRESIDÈNCIA

LLEI 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

Els articles 65 i 67 de l'Estatut preveuen que les lleis de Catalunya són promulgades, en nom del rei, pel president o presidenta de la Generalitat.

De conformitat amb el que disposen l'article 6 i concordants de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, i vist el Decret 114/2020, de 30 de setembre, de substitució del president de la Generalitat de Catalunya;

D'acord amb l'anterior promulgo la següent

LLEI

Preàmbul

La Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, va ésser una llei pionera, fruit de la participació de les organitzacions feministes i els partits polítics i de la construcció de consensos. Encara avui en dia es pot considerar la llei més avançada en matèria de violència masclista a l'Estat espanyol.

El 4 de desembre de 2018 es van presentar a la Comissió d'Igualtat de les Persones del Parlament de Catalunya uns informes d'avaluació amb relació als deu anys de vigència de la Llei 5/2008, en els quals s'identificaven algunes mancances en el seu desplegament i se'n proposava la modificació per tal de fer més àmplia i garantista la protecció de les dones víctimes de violència masclista.

D'altra banda, el 13 de desembre de 2018 es va aprovar al Ple del Parlament la Moció 32/XII, en què la cambra es posicionava a favor d'ampliar l'àmbit material d'aplicació de la llei esmentada per a incloure-hi la violència institucional com a violència masclista.

Durant aquests anys, s'ha produït, a més, l'aprovació del Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers la dona i la violència domèstica, aprovat a Istanbul l'11 de maig de 2011 i ratificat per Espanya el 2014. Aquesta llei s'inspira, principalment, en aquest conveni, que s'aplica a totes les formes de violència contra les dones i comprèn tots els actes de violència basats en el gènere que impliquen o puguin implicar danys o patiments de naturalesa física, sexual, psicològica o econòmica, incloses les amenaces de fer aquests actes, la coacció i la privació arbitrària de llibertat, en la vida pública o privada. A més, el Conveni obliga a adoptar les mesures necessàries per a prevenir la violència contra les dones i donar-hi resposta. En particular, insta a fer que les mesures que es prenguin s'adrecin, si escau, a tots els actors implicats, com les agències governamentals, els parlaments i les autoritats nacionals, regionals i locals, i promou la dedicació dels recursos financers i humans adequats per a aplicar correctament polítiques integrades i mesures i programes adreçats a prevenir i combatre totes les formes de violència incloses en l'àmbit d'aplicació del Conveni.

També cal fer esment, per l'impacte normatiu que tenen sobre aquesta llei, del Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i les llibertats fonamentals, del 4 de novembre de 1950, i, especialment, del Protocol addicional 12 d'aquest conveni, que estableix una prohibició general de discriminació basada en el principi fonamental que totes les persones són iguals davant la llei.

Així mateix, també en l'àmbit del Consell d'Europa, s'ha de fer referència al Conveni per a la protecció dels infants contra l'explotació i l'abús sexual, del 25 d'octubre de 2007, que empara qualsevol persona menor de divuit anys, i al Conveni sobre la lluita contra el tràfic d'éssers humans, de l'1 de febrer de 2008, que té per objectiu prevenir el tràfic d'éssers humans amb finalitats sexuals o amb altres finalitats.

Tota la normativa que s'ha esmentat es veu reflectida, en major o menor mesura, en aquesta llei, que té la vocació d'ampliar, reforçar i actualitzar la Llei 5/2008, i també de protegir els drets de les dones transgènere i

CVE-DOGC-A-20357121-2020

cisgènere i de les persones no binàries, amb la finalitat de respectar la diversitat de gènere.

Del resultat del treball parlamentari i de les modificacions i novetats introduïdes en són un exemple el tractament de qüestions com la violència contra les dones en la vida política, que pot tenir l'efecte de descoratjar la participació política de les dones i restringir llur capacitat d'influència en la vida pública.

Una altra novetat és la regulació de la violència institucional com a àmbit, amb la definició de la diligència deguda i l'especificació que la dita violència es pot causar tant per acció com per omissió.

També s'introdueix la regulació de les violències digitals, ateses les nombroses agressions masclistes que es produeixen amb l'ús de les xarxes socials o de tota mena de dispositius electrònics o digitals, com les suplantacions d'identitat, la publicació de fotografies o vídeos sense consentiment, o els insults i les amenaces.

Entre les modificacions més significatives resulta rellevant la inclusió d'una definició de consentiment sexual, en la qual es fixa com a requisit essencial la necessitat de voluntat expressa.

I, a l'últim, s'introdueixen modificacions en el sentit d'ampliar els tipus de violència en l'àmbit social i comunitari, les formes de violència masclista i la necessitat de la formació de professionals.

Quant a l'estructura, aquesta llei consta de vint-i-set articles, una disposició addicional i una disposició final.

Article 1. Modificació de l'article 2 de la Llei 5/2008

Es modifica l'apartat 2 de l'article 2 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, que resta redactat de la manera següent:

«2. Les referències a les dones incloses en aquesta llei s'entén que inclouen les nenes i les adolescents, i, per tant, també les dones, nenes i adolescents transgènere.»

Article 2. Modificació de l'article 3 de la Llei 5/2008

Es modifica l'article 3 de la Llei 5/2008, que resta redactat de la manera següent:

«Article 3. Definicions

»Als efectes d'aquesta llei, s'entén per:

»a) *Violència masclista*: violació dels drets humans a través de la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, té com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

»b) *Sensibilització*: el conjunt d'accions educatives, pedagògiques i comunicatives encaminades a generar canvis i modificacions en l'imaginari social que permetin avançar cap a l'erradicació de la violència masclista.

»c) *Prevenició*: el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania en el sentit que cap forma ni manifestació de violència no és justificable ni tolerable.

»d) *Detecció*: la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma esporàdica com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.

»e) *Atenció*: el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per la violència masclista en els àmbits personal, familiar, laboral i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments.

»f) *Recuperació*: el procés de desvictimització en els àmbits afectats, realitzat per les mateixes dones i llurs fills i filles. Aquest procés comporta un cicle vital personal i social de la dona centrat en el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació de violència masclista viscuda.

»g) *Reparació*: el conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència

CVE-DOGC-A-20357121-2020

masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda, garantint l'acompanyament i l'assessorament necessaris.

»h) *Diligència deguda*: l'obligació dels poders públics d'adoptar mesures legislatives i de qualsevol altre ordre per a actuar amb l'agilitat i eficiència necessàries i assegurar-se que les autoritats, el personal, els agents, les entitats públiques i els altres actors que actuen en nom d'aquests poders públics es comportaran d'acord amb aquesta obligació, amb vista a prevenir, investigar, perseguir, castigar i reparar adequadament els actes de violència masclista i protegir-ne les víctimes.

»i) *Victimització secundària o revictimització*: el maltractament addicional exercit contra les dones que es troben en situacions de violència masclista i llurs fills i filles, com a conseqüència directa o indirecta dels déficits quantitatius i qualitatius de les intervencions dutes a terme pels organismes responsables, i també per les actuacions desencertades o negligents provinents d'altres agents implicats.

»j) *Consentiment sexual*: la voluntat expressa, emmarcada en la llibertat sexual i en la dignitat personal, que dona pas a l'exercici de pràctiques sexuals i l'avalua. La prestació del consentiment sexual s'ha de fer des de la llibertat, ha de romandre vigent durant tota la pràctica sexual i està acotada a una persona o diverses persones, a unes determinades pràctiques sexuals i a unes determinades mesures de precaució, tant davant d'un embaràs no desitjat com d'infeccions de transmissió sexual. No hi ha consentiment si l'agressor crea unes condicions o s'aprofita d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense comptar amb la voluntat de la dona.

»k) *Interseccionalitat o intersecció d'opressions*: concurrència de la violència masclista amb altres eixos de discriminació, com l'origen, el color de la pell, el fenotip, l'ètnia, la religió, la situació administrativa, l'edat, la classe social, la precarietat econòmica, la diversitat funcional o psíquica, les addiccions, l'estat serològic, la privació de llibertat o la diversitat sexual i de gènere, que fa que impactin de manera agreujada i diferenciada. La interacció d'aquestes discriminacions ha d'ésser tinguda en compte a la hora d'abordar la violència masclista.

»l) *Precarietat econòmica*: la situació d'una persona que percep uns ingressos iguals o inferiors a l'indicador de renda de suficiència de Catalunya.»

Article 3. Modificació de l'article 4 de la Llei 5/2008

Es modifica l'article 4 de la Llei 5/2008, que resta redactat de la manera següent:

«Article 4. Formes de violència masclista

»1. La violència masclista es configura per una continuïtat de situacions en què interactuen cadascuna de les formes de violència masclista amb els diferents àmbits en què es produeixen.

»2. La violència masclista es pot exercir de manera puntual o de manera reiterada d'alguna de les formes següents:

»a) *Violència física*: comprèn qualsevol acte de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.

»b) *Violència psicològica*: comprèn tota conducta o omisió que produeix en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaques, humiliació, vexacions, menyspreu, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat. La violència masclista també es pot dur a terme amb l'amenaça o la causació de violència física o psicològica contra l'entorn afectiu de la dona, especialment els fills i filles o altres familiars que hi convisquin o hi tinguin una relació directa, quan es dirigeixi a afligir la dona. També inclou la violència ambiental, que es duu a terme per mitjà de l'exercici de la violència sobre béns i propietats de la dona, amb valor econòmic o sentimental, o sobre els animals amb els quals té un vincle d'afecte, amb la finalitat d'afligir-la o de crear un entorn intimidatori.

»c) *Violència sexual*: comprèn qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de la dona creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense tenir el consentiment ni la voluntat de la dona, amb independència del vincle que hi hagi entre la dona i l'agressor o agressors. Inclou l'accés corporal, la mutilació genital o el risc de patir-ne, els matrimonis forçats, el tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual, l'assetjament sexual i per raó de sexe, l'amenaça sexual, l'exhibició, l'observació i la imposició de qualsevol pràctica sexual, entre altres conductes.

»d) *Violència obstètrica i vulneració de drets sexuals i reproductius*: consisteix a impedir o dificultar l'accés a una informació veraç, necessària per a la presa de decisions autònomes i informades. Pot afectar els diferents

CVE-DOGC-A-20357121-2020

àmbits de la salut física i mental, incloent-hi la salut sexual i reproductiva, i pot impedir o dificultar a les dones prendre decisions sobre llurs pràctiques i preferències sexuals, i sobre llur reproducció i les condicions en què es duu a terme, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. Inclou l'esterilització forçada, l'embaràs forçat, l'impediment d'avortament en els supòsits legalment establerts i la dificultat per a accedir als mètodes contraceptius, als mètodes de prevenció d'infeccions de transmissió sexual i del VIH, i als mètodes de reproducció assistida, i també les pràctiques ginecològiques i obstètriques que no respectin les decisions, el cos, la salut i els processos emocionals de la dona.

»e) Violència econòmica: consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs fills o filles, en l'impagament reiterat i injustificat de pensions alimentàries estipulades en cas de separació o divorci, en el fet d'obstaculitzar la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella i en l'apropiació il·legítima de béns de la dona.

»f) Violència digital: consisteix en els actes de violència masclista i misogínia en línia comesos, instigats, amplificats o agreujats, en part o totalment, amb l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació, plataformes de xarxes socials, webs o fòrums, correu electrònic i sistemes de missatgeria instantània i altres mitjans semblants que afectin la dignitat i els drets de les dones. Aquests actes causen danys psicològics i, fins i tot, físics; reforcen estereotips; danyen la dignitat i la reputació; atempten contra la privacitat i la llibertat d'obrar de la dona; li causen pèrdues econòmiques, i obstaculitzen la seva participació política i la seva llibertat d'expressió.

»g) Violència de segon ordre: consisteix en la violència física o psicològica, les represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista. Inclou els actes que impedeixen la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les dones en situació de violència masclista.

»h) Violència vicària: consisteix en qualsevol tipus de violència exercida contra els fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare.

»3. S'entén que les diverses formes de violència masclista són també violència contra la dona quan s'exerceixen amb l'amenaça o la causació de violència física o psicològica contra el seu entorn afectiu, especialment contra els fills i filles o altres familiars, amb la voluntat d'afligir la dona.»

Article 4. Modificació de l'article 5 de la Llei 5/2008

Es modifica l'article 5 de la Llei 5/2008, que resta redactat de la manera següent:

«Article 5. Àmbits de la violència masclista

»La violència masclista es pot manifestar en alguns dels àmbits següents:

»Primer. Violència en l'àmbit de la parella: consisteix en la violència física, psicològica, digital, sexual o econòmica exercida contra una dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.

»Segon. Violència en l'àmbit familiar: consisteix en la violència física, digital, sexual, psicològica o econòmica exercida contra les dones i els menors d'edat en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família o per membres del nucli de convivència, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar. Inclou els matrimonis forçats. No inclou la violència exercida en l'àmbit de la parella.

»Tercer. Violència en l'àmbit laboral: consisteix en la violència física, sexual, econòmica, digital o psicològica que es pot produir en l'àmbit públic o privat durant la jornada de treball, o fora del centre i de l'horari establert si té relació amb la feina. Pot adoptar els tipus següents:

»a) Assetjament per raó de sexe: consisteix en qualsevol comportament no desitjat, verbal o físic, relacionat amb el sexe o gènere de la dona, realitzat amb el propòsit o efecte d'atemptar contra la dignitat, la indemnitat o les condicions de treball de les dones pel fet d'ésser-ho, creant un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest que dificulti llur promoció, ocupació de funcions, accés a càrrecs directius, remuneració i reconeixement professional, en equitat amb els homes.

»b) Assetjament sexual: consisteix en qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat i la llibertat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

»c) Discriminació per embaràs o maternitat: consisteix en tot tracte desfavorable a les dones relacionat amb l'embaràs o la maternitat, existent o potencial, que comporti una discriminació directa i una vulneració dels

drets fonamentals a la salut, a la integritat física i moral i al treball.

»Quart. Violència en l'àmbit social o comunitari: comprèn les manifestacions següents:

»a) Agressions sexuals: ús de la violència física i sexual contra les dones determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.

»b) Assetjament sexual.

»c) Tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual i amb altres finalitats amb dimensió de gènere.

»d) Mutilació genital femenina o risc de patir-ne: inclou qualsevol procediment que impliqui o pugui implicar una eliminació total o parcial dels genitals femenins o que hi produeixi lesions, encara que consti el consentiment exprés o tàcit de la dona.

»e) Violència derivada de conflictes armats: inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquestes situacions, com l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs forçat, l'avortament forçat, l'esterilització forçada, la infecció intencionada de malalties, la tortura o els abusos sexuals.

»f) Violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones, com els avortaments selectius i les esterilitzacions forçades.

»g) Feminicidis: els assassinats i homicidis de dones per raó de gènere, les induccions al suïcidi i els suïcidis com a conseqüència de la pressió i violència exercida cap a la dona.

»h) Agressions per raó de gènere.

»i) Vexacions, tractes degradants, amenaces i coaccions en l'espai públic.

»j) Restriccions o privacions de llibertat a les dones, o d'accés a l'espai públic o als espais privats, o a activitats laborals, formatives, esportives, religioses o lúdiques, i també restriccions a l'expressió en llibertat pel que fa a llur orientació sexual o expressió i identitat de gènere, o a llur expressió estètica, política o religiosa.

»k) Represàlies pels discursos i expressions individuals i col·lectius de les dones que reclamen el respecte de llurs drets, i també expressions i discursos públics que fomentin, promoguin o incitin directament o indirectament l'hostilitat, la discriminació o la violència envers les dones.

»Cinquè. Violència en l'àmbit digital: violència masclista que es produeix a les xarxes de comunicació digitals, enteses com a nova àgora d'interacció, participació i governança per mitjà de les tecnologies de la informació i la comunicació. Entre altres pràctiques, inclou el ciberassetjament, la vigilància i el seguiment, la calúmia, els insults o les expressions discriminatòries o denigrants, les amenaces, l'accés no autoritzat als equips i comptes de xarxes socials, la vulneració de la privacitat, la manipulació de dades privades, la suplantació d'identitat, la divulgació no consentida d'informació personal o de continguts íntims, el dany als equips o canals d'expressió de les dones i dels col·lectius de dones, els discursos d'incitació a la discriminació envers les dones, el xantatge de caràcter sexual per canals digitals i la publicació d'informació personal amb la intenció que altres persones agredeixin, localitzin o assetgin una dona.

»Sisè. Violència en l'àmbit institucional: accions i omissions de les autoritats, el personal públic i els agents de qualsevol organisme o institució pública que tinguin per finalitat retardar, obstaculitzar o impedir l'accés a les polítiques públiques i a l'exercici dels drets que reconeix aquesta llei per a assegurar una vida lliure de violència masclista, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. La manca de diligència deguda, quantitativa i qualitativa, en l'abordatge de la violència masclista, si és coneguda o promoguda per les administracions o esdevé un patró de discriminació reiterat i estructural, constitueix una manifestació de violència institucional. Aquesta violència pot provenir d'un sol acte o pràctica greu, de la reiteració d'actes o pràctiques de menor abast que generen un efecte acumulat, de l'omissió d'actuar quan es conegui l'existència d'un perill real o imminent, i de les pràctiques o omissions revictimitzadores. La violència institucional inclou la producció legislativa i la interpretació i aplicació del dret que tingui per objecte o provoqui aquest mateix resultat. La utilització de la síndrome d'alienació parental també és violència institucional.

»Setè. Violència en l'àmbit de la vida política i l'esfera pública de les dones: la violència masclista que es produeix en espais de la vida pública i política, com les institucions polítiques i les administracions públiques, els partits polítics, els mitjans de comunicació o les xarxes socials. Quan aquesta forma de violència masclista ocorre en les institucions polítiques o les administracions públiques i és tolerada i no sancionada, esdevé també una forma de violència institucional.

»Vuitè. Violència en l'àmbit educatiu: qualsevol tipus de violència que es produeix en l'entorn educatiu entre els membres de la comunitat educativa. Es pot produir entre iguals, de major d'edat a menor d'edat o viceversa.

CVE-DOGC-A-20357121-2020

Inclou l'assetjament, l'abús sexual i el maltractament físic, sexual, psíquic o emocional. Entre aquestes violències n'hi ha que es produeixen per raó de gènere o d'identitat sexual.

»Novè. Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o puguin lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.»

Article 5. Modificació de l'article 6 de la Llei 5/2008

Es modifica l'article 6 de la Llei 5/2008, que resta redactat de la manera següent:

«Article 6. Finalitats

«Les mesures que aquesta llei estableix tenen com a finalitats:

»a) Complir amb la diligència deguda les obligacions de sensibilització, prevenció, investigació, atenció, protecció, recuperació, reparació i sanció de la violència masclista, i també garantir la no repetició i la remoció de les estructures i pràctiques socials que l'originen i perpetuen, d'acord amb les competències atorgades a les administracions de Catalunya.

»b) Reconèixer els drets de les dones que pateixen violència masclista a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació, la reparació integral i la garantia de no revictimització.

»c) Garantir la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, l'autonomia de les dones, i la llibertat i l'efectivitat dels drets de les dones.

»d) Establir mecanismes per a fer recerca sobre violència masclista i difondre'n els resultats, i també establir mecanismes per a la sensibilització social i la informació destinada a les dones.

»e) Dotar els poders públics de Catalunya de recursos suficients i d'instruments eficaços per a erradicar la violència masclista en els àmbits preventiu, educatiu, de salut, formatiu, de justícia i execució penal, de participació política, dels mitjans de comunicació, digital, laboral, social i esportiu, i en la vida política i l'esfera pública de les dones.

»f) Establir el catàleg de drets de les dones que es troben en situació de violència masclista, exigibles davant les administracions públiques, i també per a llurs fills i filles, a més d'assegurar l'accés gratuït de les dones als serveis públics que s'estableixin.

»g) Garantir drets econòmics per a les dones que es troben en situació de violència masclista, amb la finalitat de facilitar-los el procés de recuperació i reparació integrals.

»h) Avaluar cada dos anys la xarxa d'atenció i recuperació integral per a les dones que pateixen violència masclista, integrada per un conjunt de recursos i serveis públics per a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació integrals.

»i) Establir mecanismes per a una intervenció integral i coordinada contra la violència masclista, i crear-ne d'específics per a abordar la violència de segon ordre, per mitjà de la col·laboració de les administracions públiques de Catalunya i de la participació de les entitats de dones, de professionals i d'organitzacions ciutadanes que actuen contra la violència masclista.

»j) Assegurar la formació especialitzada, obligatòria i periòdica de tots els col·lectius professionals que intervenen en l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació destinades a les dones que pateixen violència masclista, a llurs fills i filles i a llur entorn familiar i comunitari, i també espais de reciclatge i supervisió.

»k) Garantir el principi d'adequació de les mesures, per tal que a l'hora d'aplicar-les es tinguin en compte les necessitats i les demandes específiques de totes les dones que pateixen la violència masclista. El disseny i aplicació de les mesures ha de posar al centre els drets de les dones i ha de fomentar llur autonomia decisòria i la promoció de l'empoderament personal.»

Article 6. Modificació de l'article 7 de la Llei 5/2008

Es modifica l'article 7 de la Llei 5/2008, que resta redactat de la manera següent:

«Article 7. Principis orientadors en les intervencions dels poders públics

»Els poders públics de Catalunya, per a assolir les finalitats establertes per l'article 6, han de seguir els criteris

d'actuació següents:

- »a) L'obligatorietat d'assegurar l'efectivitat dels drets de les dones i d'assegurar que visquin una vida lliure de violències, tot considerant la dimensió dels drets humans, de la qualitat democràtica i de la vigència de l'estat de dret.
- »b) El compromís de no-discriminació de les dones, evitant que els poders públics les discriminin, depurant responsabilitats quan qui pertanyi o treballi per a les administracions exerceixi actes de discriminació i protegint-les davant de les discriminacions que puguin causar tercers.
- »c) La consideració del caràcter estructural i de la naturalesa multicausal i multidimensional de la violència masclista, especialment pel que fa a la implicació de tots els agents responsables dels sistemes de sensibilització, detecció, atenció i reparació.
- »d) La consideració de l'impacte individual en la dona que pateix la violència masclista directament, i també de l'impacte col·lectiu en les altres persones que en són coneixedores i que assisteixen a la resposta de les administracions.
- »e) La consideració del caràcter integral de les mesures, que han de tenir en compte tots els danys que les dones i llurs fills i filles pateixen com a conseqüència de la violència masclista. Aquests danys, que inclouen la utilització de la síndrome d'alienació parental, impacten en l'esfera física, emocional, digital, econòmica, laboral, comunitària i social.
- »f) La transversalitat de les mesures, de manera que cada poder públic implicat ha de definir accions específiques i coordinades, des del seu àmbit d'intervenció, d'acord amb models d'intervenció globals, en el marc dels programes quadriennals d'intervenció integral contra la violència masclista a Catalunya.
- »g) La consideració de la diversitat de les dones i de la interseccionalitat. La violència masclista provoca un impacte agreujat i diferenciat quan concorre amb altres motius de discriminació, com l'origen, el fenotip, el grup ètnic, la religió, la situació migratòria, l'edat, la classe social, la discapacitat física o intel·lectual, l'estat serològic, la toxicomania o qualsevol altre addicció, la privació de llibertat, l'orientació sexual o la identitat i expressió de gènere.
- »h) La consideració que totes les mesures han garantir que s'atorgui prioritat a les preocupacions, els drets, l'empoderament i la seguretat de les dones, i també a llur participació efectiva i en condicions d'igualtat en l'adopció de decisions.
- »i) La proximitat i l'equilibri de les intervencions en tot el territori, assegurant una atenció específica a les zones rurals i a les dones amb discapacitat d'aquestes zones.
- »j) El compromís que la construcció de les respostes a la violència masclista s'ha de fer posant els drets de les dones al centre i partint de les necessitats específiques i les experiències de les dones en situacions de violència, a partir de les metodologies i les pràctiques que la societat civil i acadèmica i les organitzacions feministes, especialment, han anat definint per mitjà de l'experiència.
- »k) La consideració de les vulneracions que pateixen dones de determinats col·lectius en situacions específiques, d'acord amb el capítol 5 del títol III.
- »l) El compromís actiu de garantir la protecció de les dades de caràcter personal de les dones en situació de violència, i també de les altres persones implicades o dels testimonis, d'acord amb la legislació aplicable. S'ha de garantir igualment la protecció de les dades de caràcter personal dels professionals de la xarxa que hi estiguin implicats.
- »m) El compromís actiu d'evitar la victimització secundària i les violències institucionals contra les dones i llurs fills i filles i l'adopció de mesures que impedeixin la reproducció o la perpetuació dels estereotips sobre les dones i la violència masclista.
- »n) La formació obligatòria i periòdica sobre perspectiva de gènere, d'infància i de diversitat dels professionals que atenen directament o indirectament les dones en situacions de violència, per a treballar prejudicis i estereotips, i també l'avaluació continuada d'aquesta a partir d'espais de supervisió i reciclatge professional. En el cas de les places públiques, se n'ha de garantir l'especialització.
- »o) El foment dels instruments de col·laboració i cooperació entre les administracions públiques per a totes les polítiques públiques d'erradicació de la violència masclista i, especialment, el disseny, el seguiment, l'avaluació i la rendició de comptes de les mesures i dels recursos que s'han d'aplicar.
- »p) El foment dels instruments de participació i col·laboració amb les organitzacions socials, especialment les de dones, com els consells de dones, el moviment associatiu de les dones i els grups de dones pertanyents a

CVE-DOGC-A-20357121-2020

moviments socials i sindicals, en el disseny, el seguiment i l'avaluació de les polítiques públiques per a erradicar la violència masclista.

»q) La participació professional i social, que implica comptar amb tots els professionals dels diferents àmbits que puguin atendre la complexitat de les formes de violència masclista i amb el criteri i la participació dels col·lectius afectats.

»r) La rendició de comptes anual de les administracions que dissenyen i duen a terme les polítiques públiques d'erradicació de la violència masclista, que permeti d'analitzar el seu grau d'aplicació, la seva efectivitat i la possibilitat d'introduir-hi millores.

»s) La creació periòdica d'espais d'intercanvi d'informació i experiències entre el sector professional dels diferents àmbits d'atenció a la violència masclista, el de les dones afectades i el dels col·lectius de dones que es dediquen a l'abordatge d'aquesta.

»t) La necessitat de vetllar per la celeritat de les intervencions, per tal de fer possible una atenció adequada i evitar l'increment del risc o de la victimització.

»u) La prohibició de la mediació si hi ha implicada una dona que ha patit o pateix qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la parella o en l'àmbit familiar.

»v) La vinculació del Govern i del conjunt de les administracions catalanes amb els drets de les dones i el compliment del principi d'igualtat de totes les persones que viuen a Catalunya, d'acord amb l'article 37 de l'Estatut d'autonomia i els tractats internacionals de drets humans.

»w) El fet que les violències digitals poden amplificar la violència masclista i causen un impacte greu, permanent i reiterat en les dones.

»x) El foment dels instruments de sensibilització, prevenció i col·laboració en la formació dels professionals, i dels futurs professionals, de la comunicació, de la informació i de la publicitat, sobre els principis rectoris d'aquesta llei, les bones pràctiques i els codis deontològics per a contribuir a erradicar la violència masclista.»

Article 7. Addició d'un apartat a l'article 8 de la Llei 5/2008

S'afegeix un apartat, el 5, a l'article 8 de la Llei 5/2008, amb el text següent:

«5. L'adequació de l'abordatge de la violència masclista requereix una anàlisi quantitativa i qualitativa prèvia. L'obligació en l'obtenció de dades estadístiques oficials per a l'elaboració i avaluació de les polítiques públiques sobre violència masclista s'ha de dur a terme en el marc de la legislació catalana en matèria d'estadística, especialment pel que fa a la regulació del secret estadístic, en els termes que estableixen la normativa catalana d'estadística, la normativa en matèria de protecció de dades de caràcter personal i les altres normes aplicables, sens perjudici de les funcions de l'Observatori de la Igualtat de Gènere i del Centre d'Estudis, Recerca i Capacitació sobre Violència Masclista.»

Article 8. Addició d'un article, el 8 bis, a la Llei 5/2008

S'afegeix un article, el 8 bis, a la Llei 5/2008, amb el text següent:

«Article 8 bis. Recerca en violència masclista digital

»La recerca en violència masclista digital s'ha d'orientar a la tipologia de dones que reben aquesta violència, el tipus de la violència que reben, la seva freqüència, el tipus de perfils que la protagonitzen i que divulguen aquests discursos, les plataformes on els abusos i la violència tenen lloc, l'impacte d'aquesta violència individualment i pel que fa als drets fonamentals de les dones i als drets humans, la resposta policial i judicial, l'índex de denúncies efectivament presentades respecte al nombre de les que es podrien i s'haurien d'haver presentat, i les causes per les quals no s'arriben a presentar o són arxivades, l'impacte en les persones que denuncien la violència exercida cap a la dona i la resposta institucional de protecció d'aquestes persones.»

Article 9. Addició d'un article, el 8 ter, a la Llei 5/2008

S'afegeix un article, el 8 ter, a la Llei 5/2008, amb el text següent:

«Article 8 ter. Recerca i debat públic sobre la violència masclista en la vida política

CVE-DOGC-A-20357121-2020

»La recerca i la promoció del debat públic s'han d'orientar al tipus de violències rebudes per les dones en la vida política, llur freqüència, les motivacions de gènere, l'impacte sobre llur capacitat d'influència, incloent-hi la retirada de la política o la pèrdua d'oportunitats per a assumir un càrrec, l'impacte sobre el conjunt de dones de la població, la resposta de les institucions polítiques i dels partits, la resposta policial i judicial, i les causes del baix índex de denúncies. La recerca ha de prestar atenció a la diversitat de les dones en política, incloent-hi la condició racial o ètnica, l'edat, l'orientació sexual, l'expressió i la identitat de gènere i la diversitat funcional.»

Article 10. Addició d'un apartat a l'article 9 de la Llei 5/2008

S'afegeix un apartat, el 6, a l'article 9 de la Llei 5/2008, amb el text següent:

«6. Les administracions de Catalunya competents en matèria d'educació, comunicació, participació i drets de la ciutadania, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya i les altres administracions de Catalunya han d'incorporar recursos formatius i pedagògics en ciutadania digital, per tal de proporcionar coneixements tècnics, i també una educació en valors, que fomentin un ús responsable, constructiu, respectuós i crític de les tecnologies de la informació i la comunicació per a assegurar un tractament de les dones conforme als principis i valors d'aquesta llei.»

Article 11. Addició d'un apartat a l'article 12 de la Llei 5/2008

S'afegeix un apartat, el 3, a l'article 12 de la Llei 5/2008, amb el text següent:

«3. Per a combatre la violència masclista és essencial incorporar la coeducació i l'educació afectivosexual fent un abordatge explícit, transversal, rigorós i sistemàtic de la perspectiva de gènere des de l'educació infantil fins a, com a mínim, la finalització de l'educació obligatòria.»

Article 12. Addició d'un apartat a l'article 15 de la Llei 5/2008

S'afegeix un apartat, el 3, a l'article 15 de la Llei 5/2008, amb el text següent:

«3. S'ha de garantir la formació amb perspectiva de gènere del professorat des de l'inici del seu procés formatiu i s'ha de fer extensiva a tots els membres de la comunitat educativa.»

Article 13. Modificació de l'article 17 de la Llei 5/2008

Es modifica l'article 17 de la Llei 5/2008, que resta redactat de la manera següent:

«Article 17. Àmbit de l'ensenyament universitari

»1. Les universitats, en el marc de llur autonomia, han d'incloure continguts formatius específics en matèria de violència masclista en la proposta curricular de les titulacions de grau, màster i doctorat, en els estudis que poden tenir més impacte en el compliment dels objectius d'aquesta llei.

»2. Les universitats han de vetllar perquè s'eliminin de la docència de les titulacions els textos i materials amb continguts sexistes, violents i discriminatoris envers les dones que contribueixen a reforçar estereotips i fomenten la desigualtat de gènere, excepte si l'ús d'aquests textos i materials té com a objectiu debatre'ls per tal de promoure el pensament crític de l'alumnat. De manera més general, les universitats han de formar el professorat sobre l'erradicació del sexisme a les aules.

»3. Les universitats han de tenir protocols per a la prevenció, la detecció, l'atenció i la reparació de les situacions d'assetjament sexual i d'assetjament per raó de sexe, i també de les altres formes de violència masclista que es puguin produir entre membres de la comunitat universitària, i han de formar adequadament en perspectiva de gènere i no revictimització les persones que intervinguin en els procediments i en la instrucció d'expedients informatius o disciplinaris derivats de l'aplicació del protocol. Les universitats han d'elaborar periòdicament un informe d'avaluació, que han de sotmetre a les administracions competents en política universitària i en polítiques d'igualtat de gènere, complint estrictament la normativa de protecció de dades de caràcter personal.

»4. Les universitats han de dotar llurs unitats o observatoris d'igualtat dels recursos humans i materials adequats per a complir les funcions de prevenció, detecció, atenció i reparació, i també per a proporcionar, en

CVE-DOGC-A-20357121-2020

l'àmbit de llurs competències, serveis d'acompanyament a les dones de la comunitat universitària que han patit o pateixen violència masclista.

»5. El Govern, com a mesura de reparació i en el marc de la normativa vigent, ha de garantir la gratuïtat de la matrícula de les titulacions de grau a les estudiants que acreditin documentalment la condició de víctima de violència masclista en l'àmbit de la parella, i també als fills i filles que en depenguin.

»6. Les universitats, les autoritats i els organismes públics competents en política universitària han d'establir mecanismes compensatoris en el càlcul de l'elegibilitat, de la durada dels ajuts de recerca, les beques o els contractes, del temps límit per a l'obtenció d'un títol o dels processos d'avaluació de mèrits i d'antiguitat del conjunt del personal, per tal que els períodes en què s'hagi patit una situació de violència masclista no penalitzin la trajectòria acadèmica o professional de les dones.

»7. Les universitats han d'adoptar mecanismes de cooperació interinstitucional per a garantir la coordinació dels respectius protocols d'abordatge de la violència masclista en les situacions en què la víctima i l'agressor pertanyin a dues universitats diferents i per a compartir la informació.

»8. Les universitats s'han de dotar de mecanismes de cooperació institucional per a facilitar el canvi gratuït d'universitat a les estudiants de grau víctimes de violència masclista i als fills i filles que en depenguin en casos de violència en l'àmbit de la parella, i també a les estudiants que han patit assetjament sexual, per raó de sexe, d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere.»

Article 14. Modificació de l'article 19 de la Llei 5/2008

Es modifica l'article 19 de la Llei 5/2008, que resta redactat de la manera següent:

«Article 19. Formació de professionals

»1. El Govern ha de garantir que es dugui a terme la formació contínua i especialitzada de capacitació de tots els professionals que treballen en la prevenció, la detecció, l'atenció, l'assistència, la recuperació i la reparació en situacions de violència masclista.

»2. El Govern ha de promoure la formació específica d'especialització i capacitació del personal inspector de treball i del personal judicial i no judicial al servei de l'Administració de justícia, del personal dels cossos de seguretat, del personal de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya adscrit a les unitats de valoració forense integral, del personal de tots els serveis de la Secretaria de Mesures Penals, Reinserció i Atenció a la Víctima, i de la Fiscalia a Catalunya que intervinguin en els processos judicials relacionats amb la violència masclista. S'ha de garantir des de les primeres actuacions en el procediment judicial l'especialització dels metges forenses, que han de formar part de les unitats de valoració forense integral.

»3. Els col·legis professionals, les organitzacions sindicals i empresarials i les administracions públiques competents han d'assegurar que la formació i la capacitació específiques a què fa referència aquest article s'incorporin als programes de formació corresponents.

»4. La formació ha d'incloure programes de suport i cura dels professionals implicats en el tractament de la violència masclista per tal de prevenir i evitar els riscos laborals associats a aquesta activitat professional. S'ha de garantir a tots els professionals amb independència del tipus de vinculació que tinguin amb l'administració competent.

»5. En els cursos de formació a què fa referència aquest article s'hi han incloure la perspectiva de gènere, les causes estructurals i socials de la violència masclista, les seves característiques, causes, efectes i conseqüències, i la intersecció d'altres identitats amb la violència masclista.»

Article 15. Modificació de l'article 29 de la Llei 5/2008

Es modifica l'article 29 de la Llei 5/2008, que resta redactat de la manera següent:

«Article 29. Subvencions a empreses

»1. Les bases de les subvencions que tinguin com a beneficiàries empreses amb una plantilla igual o superior a vint-i-cinc persones han d'incloure l'obligació, amb l'acord dels agents socials, d'indicar els mitjans que utilitzen per a prevenir i detectar casos d'assetjament sexual i d'assetjament per raó de sexe en llurs centres de treball i per a intervenir-hi, i han de tenir protocols d'abordatge i prevenció de l'assetjament sexual i per raó de sexe.

»2. La manca d'utilització o la utilització indeguda dels mitjans a què fa referència l'apartat 1 són una causa de

no concessió o, si escau, de revocació de la subvenció.»

Article 16. Addició d'un capítol al títol II de la Llei 5/2008

S'afegeix un capítol, el 8, al títol II de la Llei 5/2008, amb el text següent:

«Capítol 8. Partits polítics

»Article 29 *bis*. Partits polítics

»1. Els partits polítics han de tenir un pla d'igualtat intern i un protocol per a la prevenció, detecció i actuació davant la violència masclista que exerceixin, dins o fora de l'organització, afiliats o simpatitzants, o bé persones que sense estar-hi afiliades tinguin un càrrec de representació o hagin estat designades per a una funció específica, amb independència del nivell jeràrquic o del càrrec públic que ocupin.

»2. Els partits polítics han d'assegurar la independència i l'expertesa en violència masclista de les persones que condueixin la investigació, garantir la diligència deguda, adoptar les mesures cautelars necessàries, proporcionar serveis d'assessorament i d'acompanyament a les víctimes i preveure les mesures de reparació adequades.

»3. Els partits polítics han d'incorporar la prohibició d'incórrer en actes de violència masclista a llurs normes internes i als programes d'acollida de noves persones afiliades, i han d'adoptar les mesures de suspensió o expulsió de la militància corresponents per la comissió d'aquests actes.

»4. Els partits polítics han de difondre llur protocol per a la prevenció, detecció i actuació davant la violència masclista, fer accions de sensibilització de llurs membres, i avaluar i revisar periòdicament el funcionament i l'aplicació dels procediments que estableix el protocol.»

Article 17. Addició de quatre apartats a l'article 31 de la Llei 5/2008

S'afegeixen quatre apartats, del 4 al 7, a l'article 31 de la Llei 5/2008, amb el text següent:

«4. L'abordatge de la violència masclista ha de procurar eliminar els factors psicològics, jurídics, socials, econòmics i comunitaris que obstaculitzen la formulació de la denúncia de violència masclista.

»5. L'avaluació del risc per part de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra ha d'ésser individualitzada i adaptada al tipus de violència concreta. L'avaluació del risc s'ha de basar en informació sobre la percepció subjectiva de risc de la mateixa dona; la relació de poder, afectiva, de dependència emocional o econòmica entre aquesta i l'agressor; la durada i el tipus de les violències patides; el suport familiar i comunitari de la dona; l'existència de procediments judicials en curs entre ambdós, i l'existència de factors de vulnerabilització i d'empoderament de la dona. L'avaluació del risc ha d'incloure el risc patit pels fills i filles de la dona.

»6. Quan una dona acudeixi a una comissaria per a presentar una denúncia com a conseqüència d'haver viscut qualsevol de les manifestacions de la violència masclista, els agents de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra han de requerir al col·legi d'advocats la presència d'un lletrat per a garantir l'assistència lletrada des del moment inicial de la denúncia.

»7. S'ha de crear un instrument d'avaluació de riscos, incloent-hi el risc per als fills i filles de la dona, per a ésser utilitzat pels metges forenses i per les unitats de valoració forense integral. A les unitats de valoració forense integral hi ha d'haver necessàriament professionals de l'àmbit de la família que valorin els riscos per als menors del règim de visites i custòdia que s'estableixi, fins i tot amb caràcter preventiu.»

Article 18. Modificació de l'article 33 de la Llei 5/2008

1. Es modifica la lletra *f* de l'apartat 2 de l'article 33 de la Llei 5/2008, que resta redactada de la manera següent:

«f) L'informe de l'Institut Català de les Dones. A més, l'Institut Català de les Dones també ha de fer públic de manera oficial, cada 31 de desembre i 30 de juny, el nombre de dones que són víctimes de violència masclista i que haurien d'accedir al servei de recuperació i reparació. Aquestes dades han d'ésser les acumulades des de la mateixa data de l'any anterior i són les que s'han d'utilitzar per a calcular el mínim import de la partida pressupostària a què fa referència l'apartat 2 *bis* de la disposició addicional primera.»

2. S'afegeix un apartat, el 4, a l'article 33 de la Llei 5/2008, amb el text següent:

CVE-DOGC-A-20357121-2020

«4. Als efectes de l'accés als drets d'atenció i recuperació dels infants i adolescents, a partir dels setze anys no cal el consentiment dels progenitors o tutors legals.»

Article 19. Modificació de l'article 46 de la Llei 5/2008

Es modifica l'article 46 de la Llei 5/2008, que resta redactat de la manera següent:

«Article 46. Renda garantida de ciutadania, ajuts econòmics i altres prestacions

»1. Per tal d'afavorir l'autonomia de les dones que estiguin en situacions de violència masclista i als efectes del dret a percebre la renda garantida de ciutadania, s'han de tenir en compte exclusivament els ingressos i les rendes individuals de cada dona, sempre que es compleixin els requisits que estableix la Llei 14/2017, del 20 de juliol, de la renda garantida de ciutadania.

»2. Per a la determinació de la carència de rendes per a accedir als ajuts econòmics que estableix aquesta llei, s'han de tenir en compte exclusivament els ingressos i les rendes individuals de cada dona, i no computen els ingressos provinents de prestacions econòmiques, públiques o privades, d'urgència pel fet de tenir la condició de víctima de violència masclista en els àmbits de la parella o la família, d'acord amb els articles 7.e i 11.d del Decret 55/2020, del 28 d'abril.

»3. Les dones víctimes de violència masclista tenen, pel que fa a les prestacions d'urgència social, els drets que reconeix l'article 30 de la Llei 13/2006, del 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic.

»4. El Govern pot concedir prestacions econòmiques extraordinàries a les dones que han patit violència masclista, identificada per qualsevol dels mitjans que estableix l'article 33. Aquestes prestacions s'han de destinar a pal·liar situacions de necessitat personal que siguin avaluable i verificable, amb l'informe previ dels organismes competents sobre la inexistència o la insuficiència dels ajuts ordinaris per a cobrir aquests supòsits.»

Article 20. Modificació de l'article 55 de la Llei 5/2008

Es modifica l'apartat 1 de l'article 55 de la Llei 5/2008, que resta redactat de la manera següent:

«1. El servei d'atenció telefònica especialitzada és un servei universal gratuït d'orientació i assessorament immediat que proporciona atenció i informació integrals sobre els recursos públics i privats a l'abast de totes les persones a les quals és aplicable aquesta llei.»

Article 21. Modificació de l'article 68 de la Llei 5/2008

Es modifica l'article 68 de la Llei 5/2008, que resta redactat de la manera següent:

«Article 68. Món rural

»Els serveis d'atenció, assistència i protecció que estableix el títol III han de facilitar l'accés de les dones provinents del món rural i de zones de difícil accés a centres que poden ésser lluny de llurs llocs d'origen i residència, aplicant criteris de màxima proximitat a llur residència i garantint-ne l'anonimat.»

Article 22. Modificació de l'article 69 de la Llei 5/2008

Es modifica l'article 69 de la Llei 5/2008, que resta redactat de la manera següent:

«Article 69. Vellesa

»El Govern ha de promoure estratègies eficaces de sensibilització destinades al col·lectiu de dones grans, perquè coneguin els recursos i les estratègies per a afrontar les violències contra les dones i puguin adoptar posicions actives davant aquestes situacions, per a la qual cosa ha de facilitar informació específica de violència masclista en dones grans.»

Article 23. Modificació de l'article 70 de la Llei 5/2008

CVE-DOGC-A-20357121-2020

Es modifica l'article 70 de la Llei 5/2008, que resta redactat de la manera següent:

«Article 70. Dones transgènere i diversitat de gènere

»1. Totes les mesures i el reconeixement de drets que aquesta llei assenyala han de respectar la diversitat de gènere.

»2. Les dones transgènere que no tenen la menció de sexe registrada com a dona en la documentació oficial s'equiparen, als efectes d'aquesta llei, a les altres dones que han patit violència masclista en la mesura que es reconeixen com a dones.»

Article 24. Addició d'un article, el 76 *bis*, a la Llei 5/2008

S'afegeix un article, el 76 *bis*, a la Llei 5/2008, amb el text següent:

«Article 76 *bis*. Responsabilitat de les administracions derivada de la revictimització i de les violències institucionals

»1. Els diferents graus de responsabilitat de les administracions derivada de la revictimització i de les violències institucionals depenen de la intensitat de l'actuació de l'Administració i de l'impacte negatiu i els riscos que provoqui en els drets fonamentals de les dones.

»2. La responsabilitat per les actuacions de les administracions competents comprèn, a més de llur responsabilitat patrimonial, la responsabilitat disciplinària del personal actuant, sia funcional o laboral, d'acord amb el que estableixen la Llei de l'Estat 40/2015, de l'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, i la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

»3. En els procediments administratius en què calgui pronunciar-se respecte a la responsabilitat de les administracions per violència institucional envers una dona o un grup de dones, tenen la consideració de part interessada les entitats, associacions i organitzacions legalment constituïdes que tinguin entre llurs finalitats la defensa i la promoció dels drets de les dones, i també els sindicats i les associacions professionals. Aquest reconeixement resta subjecte al consentiment de les dones afectades, sens perjudici del que estableix l'article 12.3 de la Llei orgànica 3/2007, del 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, o la norma que la substitueixi, amb relació als litigis sobre assetjament sexual i assetjament per raó de sexe que es produeixin.

»4. Les administracions públiques de Catalunya han d'oferir suport a les dones que decideixin iniciar un procediment de reclamació de responsabilitat.

»5. Les administracions públiques de Catalunya han d'elaborar un model d'atenció que tingui com a finalitat establir el marc de llur actuació per a garantir que no es duu a terme la victimització secundària de les dones. El model d'atenció s'ha de desplegar per mitjà d'un protocol, que és el document que recull els aspectes tècnics i organitzatius necessaris per a implantar-lo. La reparació pels actes de violència institucional comprèn l'anul·lació de l'acte, sempre que sigui possible i no revictimitzi la dona, i la revisió de la pràctica que va donar lloc a la violència institucional.

»6. Les administracions públiques de Catalunya han d'efectuar anualment avaluacions de victimització de les dones i de llurs fills i filles inclosos en els circuits d'abordatge de la violència masclista, incloent-hi els processos judicials. El resultat d'aquestes avaluacions s'ha d'exposar al Parlament de Catalunya i s'ha de publicar perquè sigui conegut per la societat civil. Així mateix, s'ha de comunicar al Consell General del Poder Judicial, la Fiscalia General de l'Estat i el Ministeri de Justícia si les avaluacions afecten llurs àmbits de competència.»

Article 25. Addició d'un article, el 76 *ter*, a la Llei 5/2008

S'afegeix un article, el 76 *ter*, a la Llei 5/2008, amb el text següent:

«Article 76 *ter*. Responsabilitat de les administracions i de les institucions polítiques derivada de la violència contra les dones en política

»1. Totes les administracions i institucions polítiques han d'incorporar com a estàndard de conducta la prohibició de qualsevol mena de violència masclista, incloent-hi els discursos sexistes i misògins i el llenguatge ofensiu envers les dones i l'assetjament psicològic o sexual, per raó de sexe, d'orientació sexual o d'identitat o expressió de gènere, i han d'establir les sancions corresponents en llur règim disciplinari. Aquestes sancions han d'ésser més greus en cas de discriminació múltiple.

CVE-DOGC-A-20357121-2020

»2. Totes les administracions i institucions polítiques han de tenir un protocol per a la prevenció, detecció i actuació davant les situacions de violència masclista. Aquest protocol ha d'incloure les mesures cautelars i les mesures de reparació adequades. S'ha d'assegurar la independència i l'expertesa en violència masclista de les persones que condueixen la investigació i s'han de proporcionar serveis d'assessorament i d'acompanyament a les víctimes.

»3. Totes les administracions i institucions polítiques han d'impartir formació obligatòria en matèria d'igualtat de gènere i violència masclista, tant a llur personal com a les persones que ocupen càrrecs d'elecció pública o de designació.»

Article 26. Addició d'un apartat a la disposició addicional primera de la Llei 5/2008

S'afegeix un apartat, el 2 *bis*, a la disposició addicional primera de la Llei 5/2008, amb el text següent:

«2 *bis*. La llei de pressupostos de la Generalitat ha de consignar una partida pressupostària específica per a finançar l'atenció, recuperació i reparació a les dones que han patit violència masclista. Aquesta partida ha de preveure, com a mínim, els recursos suficients per a atendre tots els casos, d'acord amb la darrera dada publicada per l'Institut Català de les Dones.»

Article 27. Addició de dues disposicions addicionals a la Llei 5/2008

S'afegeixen dues disposicions addicionals, la tretzena i la catorzena, a la Llei 5/2008, amb el text següent:

«Tretzena. Conveni amb les plataformes intermediàries d'Internet

»El Govern, amb la participació i intervenció del Consell de l'Audiovisual de Catalunya en tot allò que afecti els serveis de comunicació audiovisual i les plataformes d'intercanvi de vídeos, ha d'impulsar un conveni amb les principals plataformes intermediàries d'Internet per a establir un vincle permanent entre el Departament d'Interior, l'Institut Català de les Dones i altres organismes pertinents per a treballar en l'establiment de criteris i mecanismes àgils i urgents de denúncia i retirada de continguts relacionats amb la violència masclista digital, l'hostilitat i les discriminacions envers les dones, i el discurs d'incitació a l'odi, i també mecanismes àgils i urgents de protecció i de justícia restauradora per a les víctimes de violència digital. El Consell Nacional de les Dones de Catalunya ha d'ésser consultat per a l'establiment d'aquests criteris.

»Catorzena. Consignació de recursos en els pressupostos de les administracions públiques

»Els pressupostos de la Generalitat i de les administracions locals catalanes han de consignar els recursos necessaris per a garantir els objectius d'aquesta llei.»

Disposició addicional. Efectes dels preceptes que comporten despeses amb càrrec als pressupostos de la Generalitat

Els preceptes d'aquesta llei que comportin despeses amb càrrec als pressupostos de la Generalitat produeixen efectes a partir de l'entrada en vigor de la llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Disposició final. Projecte de llei d'atenció als fills i filles de les dones víctimes de violència masclista

El Govern ha de presentar, en el termini de nou mesos, un projecte de llei per a adaptar l'ordenament jurídic a la necessària garantia d'atenció als fills i filles de dones víctimes de violència masclista sense necessitat de procediments judicials oberts, i també, en el cas de les menors d'entre catorze i setze anys, pel que fa al consentiment dels progenitors o tutors legals. Durant aquest termini el Govern ha de garantir la dita atenció.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertoca la facin complir.

Barcelona, 22 de desembre de 2020

Pere Aragonès i Garcia

Vicepresident del Govern en substitució de la presidència de la Generalitat i conseller d'Economia i Hisenda

(20.357.121)